

Легалізація зброї в Україні: теоретико-прикладні аспекти

Давидюк Х.В., студент ННІПП НАВС

Науковий керівник: доктор юридичних наук, професор Колб О.Г.

Актуальність даної теми є беззаперечною, зважаючи на ситуацію, яка склалася в Україні. Як свідчить практика, питання зброї і доцільності її легалізації гостро постає на всіх рівнях державної влади та в суспільстві, і тому потребує наукової обґрунтованості.

Вивчення наукової літератури показало, що дане питання не є новим, в усі періоди людства зброя була його невід'ємною частиною. Так, Т. Джефферсон, третій президент США, зазначав: «Головна причина, через яку громадянам надано право вільного володіння зброєю, – це використання її, у разі потреби, як останнього засобу, щоб захистити себе від державної тиранії» [1]. Найбільш вагомий внесок у дослідження даної проблеми вніс професор юридичного інституту Чикагського університету Дж. Лот, який зібрав дані про злочинність в усіх штатах США за останні 18 років. Аналіз цих даних і свої висновки Дж. Лот опублікував у книзі з парадоксальною назвою «Більше зброї – менше злочинів» [2].

Актуальність зазначеної тематики дослідження обумовлена й тим, що сьогодні існує риторичне питання: «Легалізувати не можна відставити!» Де має бути кома? Це стало реальною проблемою для України, особливо у зв'язку з подіями, що відбуваються в нашій країні. У даний час, виходячи з цього, Верховна Рада України готується прийняти закон «Про зброю», який узаконить право носіння українцями бойових пістолетів. Документ встановлює правила придбання, використання зброї як держорганами, приватними структурами, так і простими громадянами. Крім того, законодавчо планується знизити віковий ценз на придбання та користування вогнепальною мисливською зброєю і зброєю для самозахисту з 21 року до 18 років, а нарізною зброєю – з 25 до 21 року.

Вибіркове опитування громадян з означеної проблематики засвідчило, що думки суспільства з цього приводу теж неоднозначні. Одні вважають, що за відсутності достатнього державного захисту, пістолет допоможе забезпечити себе і родину. Інші вважають, що прийняття «збройного закону» спричинить розгул злочинності, адже більшість конфліктів тепер вирішуватиметься за допомогою ствола.

Задля реалізації засадничого права людини на життя, здоров'я, захисту честі та гідності особи депутати подали законопроект про зброю, до укладання якого долучилися провідні фахівці профільної галузі. Він спрямований на спрощення процедури придбання легальної зброї. Більшість розвинених країн світу давно надали таке право своїм громадянам. Навіть у низці пострадянських країнах проблема законодавчо врегульована. Світовими лідерами у володінні населенням вогнепальною зброєю є такі спокійні країни, як Швейцарія та Фінляндія з показником від 45 до 88 одиниць цивільної вогнепальної зброї на 100 осіб. В Україні цей показник становить 5,5 одиниці. Але постає питання: чи є в українського народу така ж культура користування зброєю. Адже це ціле мистецтво.

Водночас існує твердження, що вільне володіння зброєю значно знижує кримінальну статистику. Злочинці бояться ризикувати, нападаючи

на законослухняних громадян. Наприклад, після впровадження права на носіння цивільної зброї у Прибалтиці, Грузії та Молдові вулична злочинність впала на 50-70% лише протягом року.

Водночас введення обмежень у Великій Британії призвело до збільшення кількості злочинів на 88 %».

Ті ж , хто проти легалізації зброї в Україні, аргументують це тим фактом, що народ України просто не готовий: ні морально, ні фізично. Однак в Україні поширене володіння мисливською зброєю, і кількість жертв мінімальна – переважно від нещасних випадків. Безліч людей володіють нагородною зброєю, що не приводить до катастрофи. Обсяг легальної зброї налічує близько 2 млн. одиниць, із якими протягом 2012 року було вчинено всього 48 злочинів (включно з необережними злочинами та випадками перевищення меж необхідної оборони), тобто 0,0024%. Тим часом злочинці зберігають доступ до нелегальної зброї».

Загалом же, в Україні обсяг незареєстрованої зброї сягає більше 3 млн. одиниць. Її легалізація дозволить значно посилити контроль за використанням, підвищити безпеку кожного. Водночас нове дихання одержить стрілецький спорт, люди зможуть активно тренуватися, бути готовими до захисту Батьківщини.

То ж чітко прослідковуються за і проти даного законопроекту. На мою думку, легалізувати зброю можна лише в тому випадку, коли буде чітко встановлена процедура отримання такого права на зброю. Порівняти можна з процедурою отримання водійських прав: спочатку потрібно скласти теоретичну частину, продемонструвати практичні навички. Якщо ж всі умови дотримані і успішно виконані - кожен громадянин має право отримати водійські права [3].

Без сумніву, що схожа процедура має бути і в отриманні прав на зброю. Також важливим аспектом даного питання є перевірка громадян України на психічну стійкість і врівноваженість, тобто мають бути встановлені певні вікові і фізичні обмеження, для тих, хто виявить бажання придбати зброю. Також варто зауважити, що на даний час в Україні така процедура вже є для тих, хто має намір легалізовано придбати зброю. Крім того, є ті особи, які можуть дістати зброю і не легалізовано.

Таким чином, слід констатувати, що на сьогоднішній час в Україні, начальним та невідкладним для вирішення є питання щодо державного регулювання легалізації зброї та наукового супроводу даної проблематики.

Список використаних джерел:

1. Джефферсон Т. Декларация независимости. – М.: Рипол Классик, 2004. – 167 с.
2. Лот Д. Больше оружия – меньше преступлений. – М.: ИНФРА-М, 2010. – 158 с.
3. Легалізація зброї: за і проти – спецпроект:
http://newsradio.com.ua/2013_09_17/Legal-zac-ja-zbro-za-proti-specproekt/
4. Кримінальний процесуальний кодекс України. – [Електронний ресурс]. – <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4651a-17>
5. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України (ВВР). - 1996.
6. Інтернет ресурс: сайт партії «Свобода»
<http://www.svoboda.org.ua/diyalnist/komentari/048956/>